

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

LO SOCIO DE UN BALL D' ANY.

En mitj de tot, lo Maginet es un bon noy. Val més que l' hagi enfilada per aquí, que no per cafés y cassinots ahont se perden los millors dias de la joventut. Lo gasto no mata; es un cop l' any, quan a la seva colla l' hi toca dá 'l sarau, y veus' aquí que pot anar a tants com ne donguin las altrás societats aliadas.

Té vint y dos anys, y es fadrí pintador de cartas; son pare també ho era. 'L pobre Badó vá aclucar l' ull deixantlo ab sa mare, qu' al menos are té la ditxa de veure's lo noy encarrilat, que si no 's desbarata 'n tindrà una ajuda per la vellesa. Ell no coneix altre vici que 'l fumar la seva pacatilla dia per altre y 'l vestir-se com lo primer currutaco; aixó sí, sense gastar *alivita* perque no es del seu bras y no ha volgut may que si trobés pèl carrer a algun company de treball, hagués de avergonyir-se. Pero pèl ram de menestral, que 'n vinga un altre, perque de bon vestit negre pèls diumenjes y 'l seu bolet de castor ab las alas ben estretas, tal com s' estilan, y ab la bona botina ab puntera de morro, demánin.

Lo dia que vá a sarau per algun dels embalat que fassin las aliadas, ja vos asseguro que fá tropa. Allá 'l veuréu bo y rissat, la cara afeitada, la seva camisa de coll dret, la corbata de color de rosa ab una anella de plata, bona ermilla y americana de panyo

del millor, y 'l seu pantalon del modo que 's portin, sense mirar si val quatre ni si val cinch. Per aixó treballa, perlluhir.

Sa mare surt a la finestra, per veure 'l goig que fá, y ell traspasa l' *tretxo* de carrer picant de talons y decantantse fumant un puro, que ja os dich jo qu' en aquell vehinat no queda una rata sense surtir a veure passar lo noy de la Munda.

Pero 'l dia més felis de tot l' any es per ell' aquell en que la seva colla es la que té de fer lo ball. Llavors si que fins hi acompanya a sa mare.

Vint dias avants y després qu' en la junta que s' ha tingut a cal cap de colla y quan s' han votat y discutit gastos y preparatius perque lo seu ball d' any siga 'l millor que 's donga a Barcelona; desde llavors es quan lo Maginet sembla qu' hagi perdut lo seny, pues ni de dia ni de nit fá res de bo, pensant ab lo ball y somiant ab lo mateix. ¡Quantas vegadas trobantse al treball s' ha equivocat pintant los cinturons y las coronas dels reys y sotas ab lo color de la túnica ó vice-versal!

Ja l' adornista comensa 'ls treballs per la instalació del embalat y cada pal ó llata que s' aixeca, al nostre Maginet l' hi representa una alegria. Cada dia, al plegar de la feyna, se 'n vá a veure las obras ab lo mateix interés y desitj que 'l menestral botiguer quan edifica sa primera propietat *inmoble*.

Ell es amich del cap de colla y aquest de tant en tant l' hi fá fer algun encárrech, ja per anar a la litografia, per si 'ls programas van endevant, ja per veure si 'l director de la orquesta podrá posar tres cornetins per compte de dos com s' havia primerament acordat.

Ja en lo embalat posan la vela, 'ls cortinatjes y sarrells; ja 's colocan los gerros de *guardaropia* ab aquellas flors de paper que per aixó no 's lliuran de mustigarse; també s' han colocat las cariatides, vulgo estatuas de cartró, emblanquinadas y dauradas d' aquell modo que l' or se 'n vá a *medida* que 'l vent hi passa; 'l tablado está llest; ja s' extén l' alfombra qu' ells estrenan, segons ho ha dit l' adornista, y lo Maginet vá entussiasmantse de tal modo, que 's priva fins d' menjar, con tal de poder anar a veure 'l *palacio* després de deixar la feyna. Al ser l' hora de tornar a la fábrica s' estalvia 'ls minuts ab la mateixa frisança que 'l jugador espera la carta que 'l salva ó l' arruina en un segon.

Es la vigilia y tot está corrent y arreglat; fins l' argenter ha portat los *imperdibles* que 's regalarán a las noyas que ballin lo *walz de socios*. Las dependencias del embalat están conformes, y 'n Maginet ha ajudat a fé 'ls números per guardar los abrichs de las noyas, y 'ls bastons dels joves, aixis com las gorras y bolets dels qu' no hi vagin de *copa y alsa*, com diu ell. També ha arreglerat y numerat las cadiras reservadas pèls convidats dels socios, aixis com ha ajudat a colocar las taulas pèl café, penjar las aranyas, posarhi las espelmas; en una paraula, hi passa tota la nit,

desde en havent sopat fins a las dotze, perque aquell dia retira tart, pues l' endemà es festa, y no s' ha de llevar demati. Després se 'n vá a casa seva, 's fica al lilit; pero lo mateix reventament y l' entussiasme no l' hi deixan aclucar l' ull fins a las tres de la matinata per despertarse al cap de un parell d' horas, y llevar-se tot atrafegat, per anar altra vegada al embalat per si hi faltés *algo*.

Son las sis, y com es natural no més hi troba l' home encarregat de guardar aquells trastos; lo Maginet no 's desalienta, y ab cuidado y minuciositat inverosímils, vá resseguint tots los cortinatjes y *guirlandas* de punt ab las flors de paper, y mira y repassa, y si hi falta un clau l' hi posa ó bé un lligam. Contempla l' efecte general, torna a arreglerar las cadiras, ab lo péu aplana alguna arruga que haja quedat a la alfombra, y en sent las déu, y veient que cap dels companys s' acosta, 's decideix a anarse'n a casa seva a veure si sa mare ha repartit totas las targetas entre 'ls vehins y la parentela. Després dina, y se 'n vá cap a cal perruquer, a ferse afeytar y rissar. En acabat se 'n vá al embalat a pendre café, com s' havia quedat a la vigilia. Ab los companys se van fent los preparatius y dant instruccions als que estiguin a la porta de *comissió*. Al ser las set, lo nostre héroe se 'n torna a casa seva per sopar, vertirse y acompanyar a la Munda, que, pobreta, 's posa lo vestit ab que havia anat a casarse: com no está feta a dur mantellina, se la posa malament y 'l noy té de arreglarli. 'L Maginet estrena pantalon, botas y corbata; ja vos dich que fá goig! Sa mare se 'l mira per tots costats y [pobreta] las llágrimas l' hi acuden als ulls, al veure en son fill lo retrato del Badó, que 's vá morir deixantli una criatura y que are es un home.

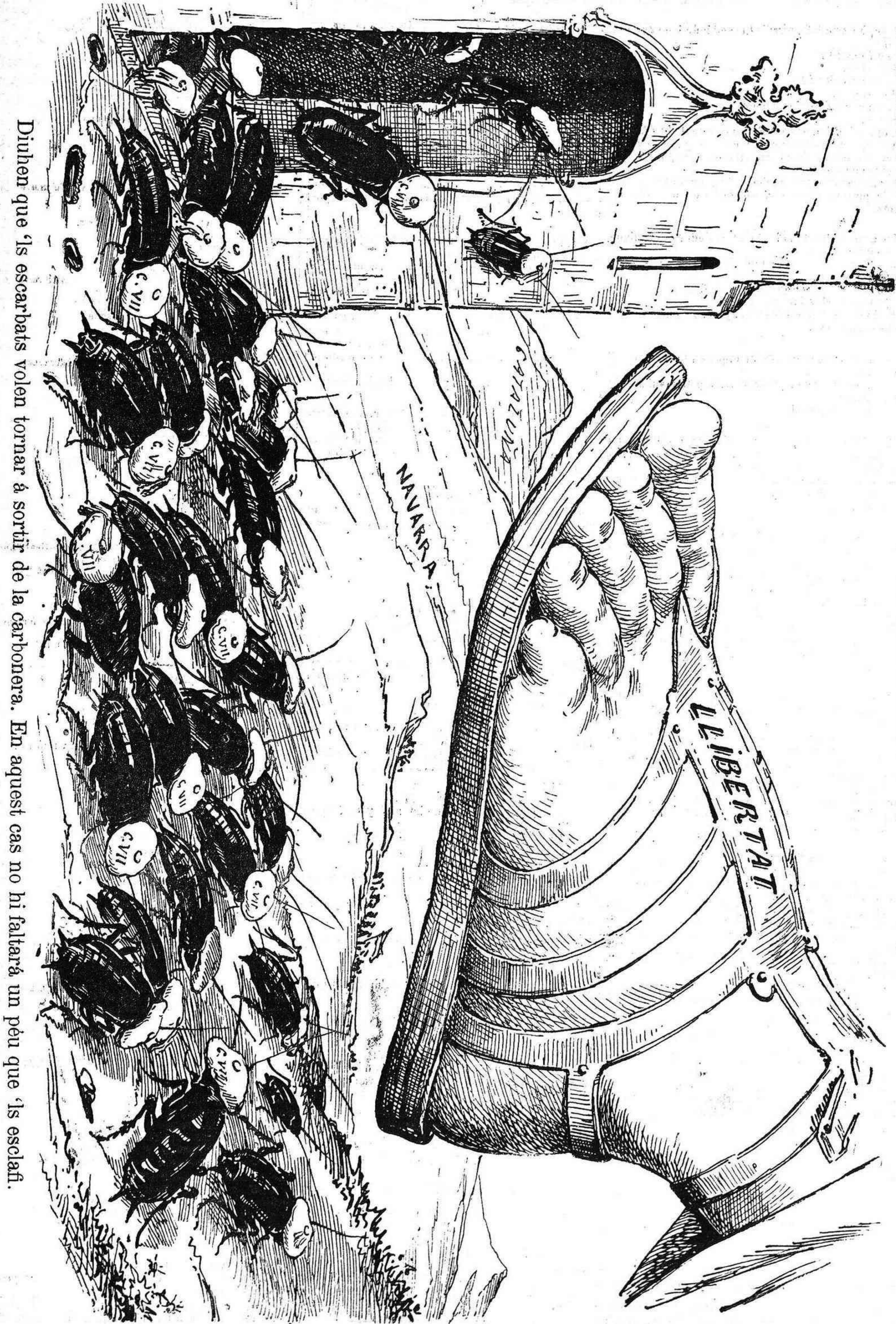
A las nou, están llestos y tancan lo pis encarregant a la vehina de sota, que no pot anar al ball perque té migranya, qu' si decas sent soroll fassi 'l favor de vigilar, perque se 'n van al embalat del any.

Surten al carrer mare y fill, y la Munda mirant enlayre s' adona de que no 's véu cap estrella; pero per aixó endavant. Arriban a puesto, y encare no están encesos los llums. En Magi acompanya a sa mare al millor lloch perque ho pugui veure tot, y ell se 'n vá d' un cantó al altre, dant disposicions y comensant a encendre las aranyas.

Son las déu y entran algunas *parejas*, la orquesta vá compareixent, tot está arreglat, quan de repent se sent un tro y comensa a fer un xafech d' aquells que sembla que donguin l' aigua per l' amor de Déu.

Tothom s' arrecona; pero com que la vela que fá de sostre es molt prima, plou lo mateix a dintre qu' al carrer, la pluja no para, alló es plé d' aigua, que no 's pot dar un pas.

En Maginet está desesperat; no 's pot fé 'l ball; l' hi costa quinze duros, lo qu' equival a tot un any d' economias; y casi bé plorant se 'n vá a buscar a sa mare per entornarse'n a casa. Ella está trista, perque véu a son fill desesperat, y procura aconsolarlo tot posantse

Diuen que 'ls escarbats volen tornar à sortir de la carbonera. En aquest cas no hi faltarà un peu que 'ls esclafi.